Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јануари, 2013 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јануари, 2013 година

Од третото тримесечје на 2009 година, НБРМ ги прикажува резултатите од Анкетата за кредитната активност и според групи банки. Банките коишто учествуваат во Анкетата се поделени на три групи, големи (три банки), средни (седум банки) и мали (четири банки[1]). Имено, за аналитички цели, Народната банка врши групирање на банките во три групи, според големината на нивната актива. Границите меѓу одделните групи банки се коригираат за просечната годишна стапка на раст на вкупната актива на банкарскиот систем за претходните четири квартали.[2] Коригирањето на границите се врши еднаш годишно (на крајот на годината).[3]

Обработката на резултатите од анкетните прашања се заснова врз пресметување пондерирани проценти на одговорите на банките и на нето-процентот, т.е. разликата помеѓу одговорите коишто претставуваат спротивни трендови. Така на пример, кај кредитните услови се врши нетирање на пондерираните проценти на банките коишто одговориле со заострување и на оние коишто одговориле со олеснување на кредитните услови. Притоа, нето-заострување (позитивен нето-процент) укажува дека поголем дел од банките ги заостриле кредитните услови, додека нето-олеснување (негативен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги олесниле кредитните услови. Соодветно, нето-побарувачката ја покажува разликата помеѓу пондерираниот процент на банките коишто пријавиле зголемување и на оние коишто пријавиле намалување на побарувачката на кредити. Оттука, позитивна нето-побарувачка има во случај кога поголемиот дел од банките укажале на зголемена побарувачка и обратно.

Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Притоа, зборовите коишто опишуваат количини, како што се: мнозинство, половина, значителен дел, процент од банките и сл., се однесуваат на пондерираните проценти, а не на бројот на банките.

---

[1] Во периодот од 28.9.2012 до 1.10.2012 година се изврши присоединување на „Зираат банка" со „Халкбанка", при што почнувајќи од октомври, овие две банки функционираат како една - „Халкбанка".

[2] Коригирањето на границите се врши доколку просечниот раст на активата надминува 5%.

[3] Прегледот на банки по групи е расположлив на интернет-страницата на НБРМ во рамки на делот Податоци и показатели за банкарскиот систем на Република Македонија на следната врска: http://nbrm.mk/?ItemID=B72D99AC6F95284EB030D0E10BD53369

Резултати од Анкетата за кредитната активност на големите банки за четвртото тримесечје на 2012 година[4]

Резултатите од Анкетата за кредитната активност во четвртото тримесечје на 2012 година за групата големи банки укажуваат на нето-заострување на **кредитните услови** за одобрување кредити на претпријатијата и нето-олеснување на кредитните услови за населението, со исклучок на потрошувачките кредити, за разлика од претходната анкета кога банките укажаа на непроменетост на условите во двата сегмента. Истовремено, овие оцени се во согласност со очекувањата на големите банки за овој квартал дадени во рамки на претходната анкета. Од аспект на **побарувачката**, кај корпоративниот сектор, како и во претходниот период, е забележано зголемување на нето-побарувачката на кредити од страна на претпријатијата. Нето-раст на побарувачката е забележан и кај сегментот „население". Но, од аспект на одделните видови кредити, кај потрошувачките кредити втор квартал по ред е забележано опаѓање на интензитетот на зголемување на нето-побарувачка, додека кај станбените и останатите кредити, растот упатува на попозитивен тренд на квартална основа, со оглед на оценките за непроменета побарувачка во претходниот квартал. Во однос на **очекувањата** за промена на кредитните услови во наредните три месеци, големите банки укажуваат на непроменетост на условите на кредитирање на претпријатијата и населението, за разлика од претходната анкета кога се очекуваше нето-заострување за корпоративниот сектор и нето-олеснување на условите за населението. Во однос на побарувачката, големите банки очекуваат зголемување на нето-побарувачката за кредити од страна на претпријатијата, и тоа со ист интензитет како и очекувањата во претходната анкета. Кај населението, големите банки исто така очекуваат нето-зголемување на побарувачката за сите видови кредити, при поголем раст на побарувачката за потрошувачки кредити.

[4] Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртото тримесечје на 2012 година **за групата големи банки**

I. Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени										
Делумно се заострени		50,0		50,0		50,0		50,0		50,0
Во основа останаа непроменети	100	49,9	100	49,9	100	49,9	100	49,9	100	49,9
Делумно се олеснети										
Значително се олеснети										
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***0,0***	***50,0***	***0,0***	***50,0***	***0,0***	***50,0***	***0,0***	***50,0***	***0,0***	***50,0***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени" и „делумно се заострени", и збирот на процентите „делумно се олеснети" и „значително се олеснети".

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно")? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
НП = неприменливо

	- -	-	о	+	++	НП	Нето-процент Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			74,3					
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка			100				0,0	0,0
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			100				0,0	0,0
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција			74,3					
-Конкуренција од другите банки			100				0,0	0,0
-Конкуренција од небанкарскиот сектор			100				0,0	0,0
-Конкуренција од пазарното финансирање			100				0,0	0,0
В) Согледување за ризикот		50,0	24,3					
-Очекувања за вкупната економска активност		75,6	24,3				75,6	75,6
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		75,6	24,3				75,6	75,6
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		50,0	49,9				50,1	50,0
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			24,3					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-" (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+" (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++" (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

	- -	-	о	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
Познавање на клиентот преку деловниот однос				50,0	49,9		100	100
Проценет бонитет на клиентот				25,6	74,3		100	100
Лојалност кон банката			24,3	75,6			75,6	75,6
Капиталната моќ на клиентот				49,9	50,0		100,0	100
Приходите на клиентот				25,6	74,3		100	100
Квалитетот на инвестицискиот проект				49,9	50,0		100	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието				75,6	24,3		100	100
Вредноста на хипотеката			25,6	74,3			74,5	74,3
Приходната/капиталната моќ на гарантите			100				50,1	0,0
Висината на учеството во финансирањето			25,6	74,3			74,5	74,3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги						24,30		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++"(исклучително важни) и „+"(многу важни) и збирот на „-" (делумно важни) и „--"(потполно неважни).

Графикон 1

Важност на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата

(нето-процент)

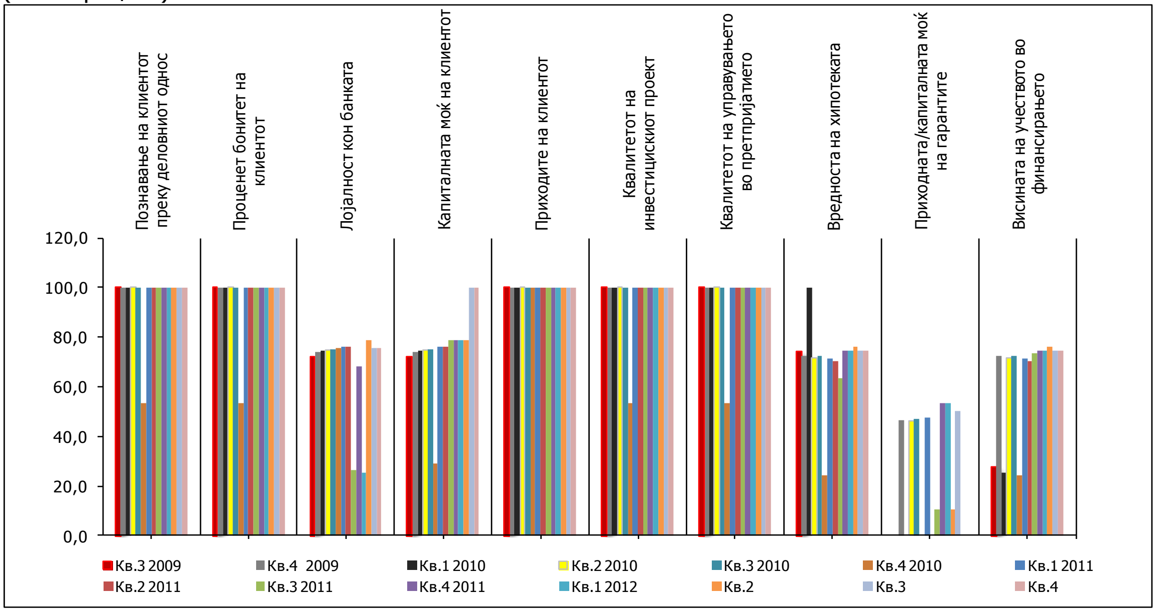

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оцenete го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени
- = делумно се заострени
0 = во основа останаа непроменети
+ = делумно се олеснети
++ = значително се олеснети
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
А) Каматна стапка на кредитите			100				0.0	0.0
Б) Останати услови и рокови			24.3					
-Некаматни приходи			74.3	25.6			0.0	-25.6
-Големина на заемот или на кредитната линија			100				0.0	0.0
-Барања за обезбедување		50.0	50				50.1	50.0
-Достасување на заемите			100				0.0	0.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			100					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително се заострени) и „-"(делумно се заострени) и збирот на „+" (делумно се олеснети) и „++" (значително се олеснети).

Графикон 2
Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата
(нето-процент)

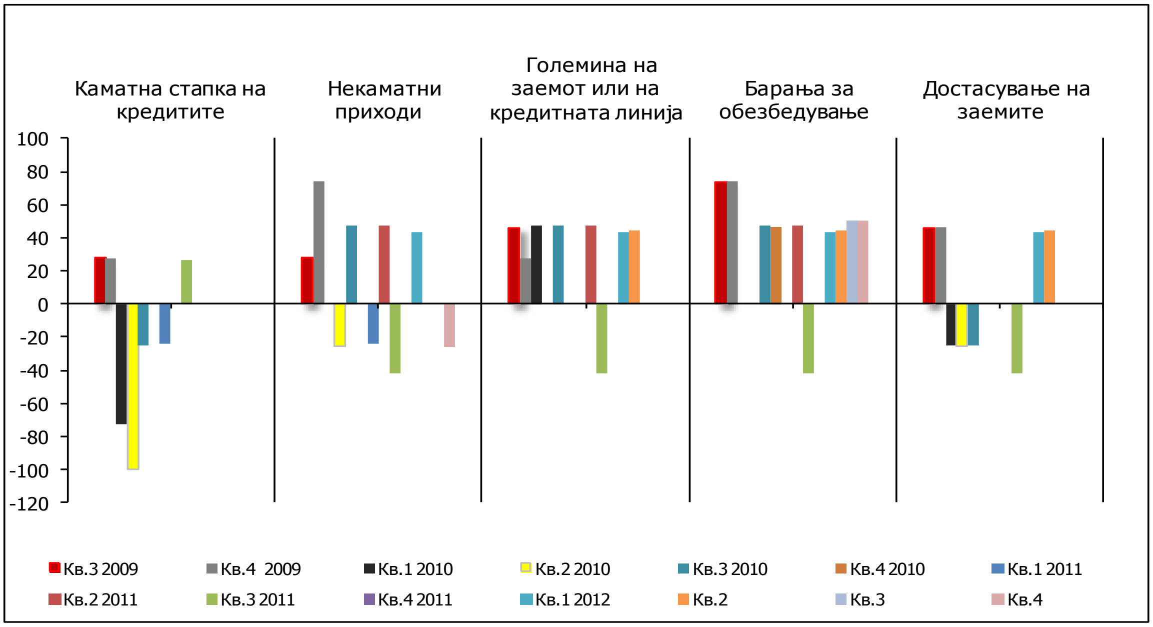

5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	**Кв.4**	**Кв.3**	**Кв.4**	**Кв.3**	**Кв.4**	**Кв.3**	**Кв.4**	**Кв.3**	**Кв.4**
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	25,5		25,5		25,5		25,5		25,5	
Незначително влијаеја	74,5	49,9	74,5	49,9	74,5	49,9	74,5	49,9	74,5	49,9
Не влијаеја		50,0		50,0		50,0		50,0		50,0
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***0,0***	***-50,0***	***0,0***	***-50,0***	***0,0***	***-50,0***	***0,0***	***-50,0***	***0,0***	***-50,0***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја" и „не влијаеја".

Графикон 3
Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките
(нето-процент)

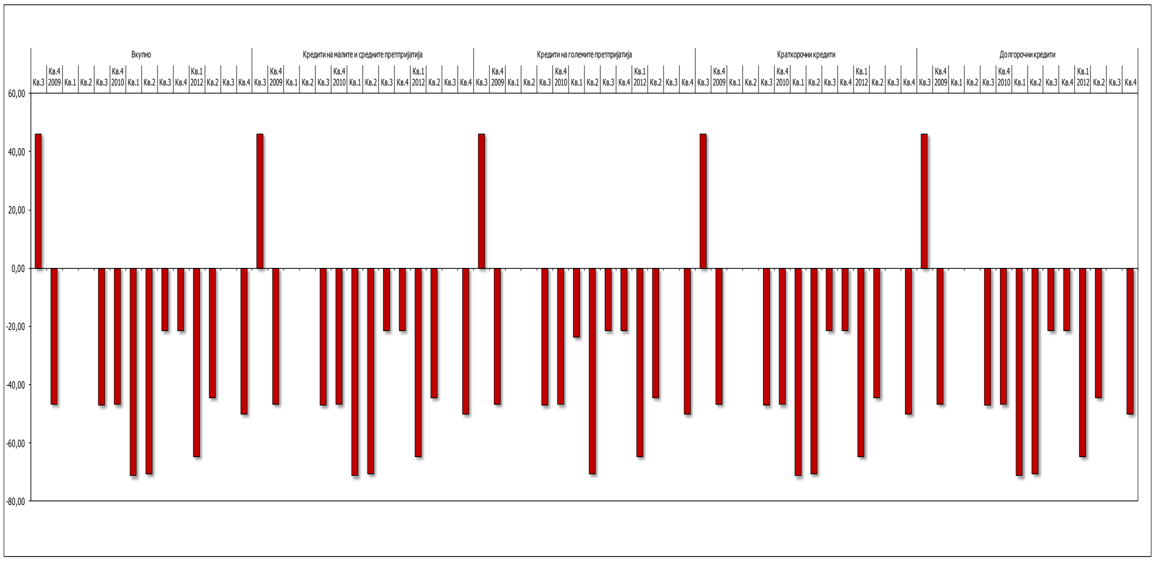

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена										
Делумно е намалена										
Во основа остана непроменета	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9	49,9
Делумно е зголемена	50,1	50,0	50,1	50,0	50,1	50,0	50,1	50,0	50,1	50,0
Значително е зголемена										
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***50,1***	***50,0***	***50,1***	***50,0***	***50,1***	***50,0***	***50,1***	***50,0***	***50,1***	***50,0***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена" и „делумно е зголемена" и збирот на процентите „делумно е намалена" и „значително е намалена".

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потреби од финансирање			24,3	50,0				
- Инвестиции во основни средства			49,9	50,0			50,1	50,0
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			24,3	25,6	50,0		76	75,6
-Преструктурирање на долгот			74,3			25,6	0,0	0,0
Б) Употреба на алтернативно финансирање			74,3					
-Интерно финансирање			100				0,0	0,0
-Заеми од останати банки			100				0,0	0,0
-Издавање сопствени хартии од вредност			74,3			25,6	0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			24,3					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++" (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+"(делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-" (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--" (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат	50,1		50,1		50,1		50,1		50,1	
Во основа ќе останат непроменети	49,9	100	49,9	100	49,9	100	49,9	100	49,9	100
Делумно ќе се олеснат										
Значително ќе се олеснат										
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***50,1***	***0,0***	***50,1***	***0,0***	***50,1***	***0,0***	***50,1***	***0,0***	***50,1***	***0,0***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат" и „делумно ќе се заострат", и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат" и „значително ќе се олеснат".

9. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	25,5	25,6	25,5	25,6	25,5	25,6	25,5	25,6	25,5	25,6
Делумно ќе се зголеми	74,5	74,3	74,5	74,3	74,5	74,3	74,5	74,3	74,5	74,3
Значително ќе се зголеми										
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***74,5***	***74,3***	***74,5***	***74,3***	***74,5***	***74,3***	***74,5***	***74,3***	***74,5***	***74,3***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми" и „делумно ќе се зголеми" и збирот на процентите „делумно ќе се намали" и „значително ќе се намали".

II. Кредити на населението

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени								
Делумно се заострени								
Во основа останаа непроменети	100	87,0	100	68,7	100	100	100	84,8
Делумно се олеснети		13,1		31,4				15,3
Значително се олеснети								
Неприменливо								
Вкупно	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Нето-процент	***0,0***	***-13,1***	***0,0***	***-31,4***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***-15,3***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени" и „делумно се заострени", и збирот на процентите „делумно се олеснети" и „значително се олеснети".

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција			68,7				0,0	0,0
-Конкуренција од други банки			100				0,0	0,0
В) Согледувања за ризикот		15,3	53,4				15,2	15,3
-Очекувања за вкупната економска активност		15,3	84,8				15,2	15,3
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		46,7	53,4				46,8	46,7
-Кредитна способност на потрошувачите		15,3	84,8				15,2	15,3
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,40				0,0	0,0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-"(делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+" (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++" (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни
- = делумно важни
0 = важни
+ = многу важни
++ = исклучително важни
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
Познавање на клиентот преку деловен однос			46,7	53,4			68,3	53,4
Проценет бонитет на клиентот				84,8	15,3		100	100
Лојалност кон банката			100				0,0	0,0
Капиталната моќ на клиентот		53,4		46,7			-6,3	-6,7
Приходите на клиентот				31,4	68,7		100	100
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		53,4	15,3	31,4			84,7	-22,0
Вредност на хипотеката			15,3	31,4	53,4		84,7	84,8
Приходна/капитална моќ на гарантите			46,7		53,4		37,9	53,4
Висина на учеството во финансирањето		15,3	31,4	53,4			37,9	38,1
Останати фактори, Ве молиме наведете ги						53,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++" (исклучително важни) и „+" (многу важни) и збирот на „-" (делумно важни) и „--" (потполно неважни).

Графикон 4

Важност на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението(нето-процент)

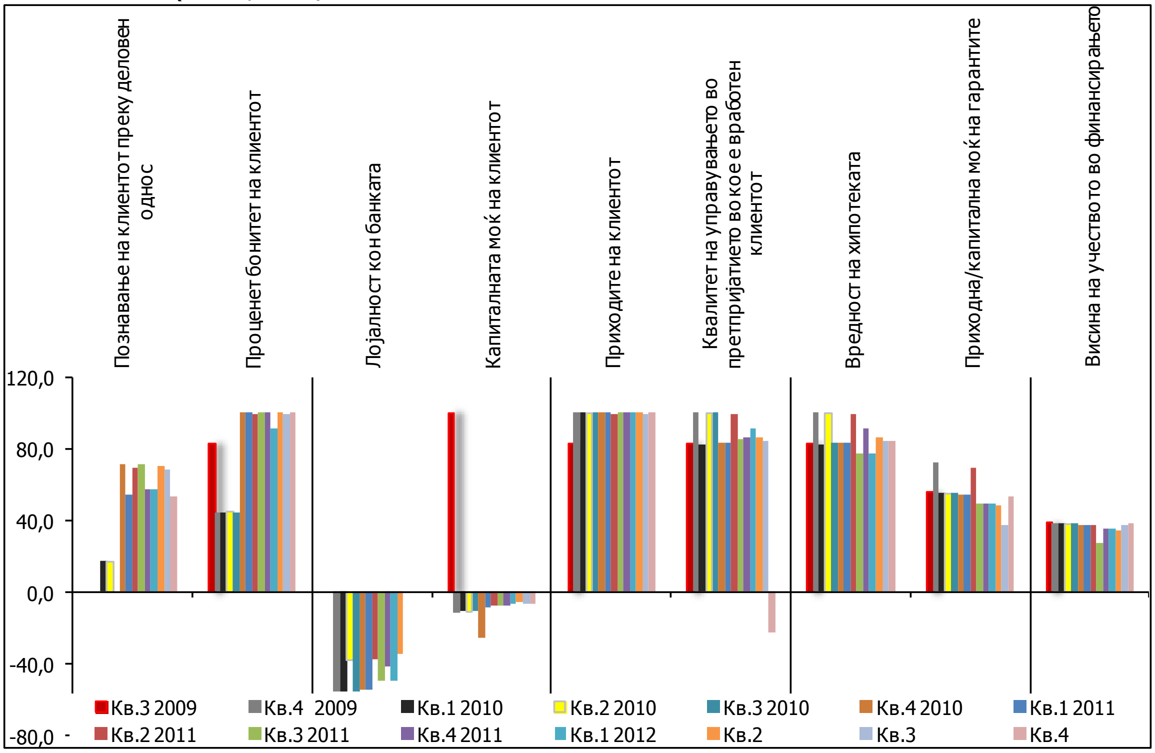

13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја										
Незначително влијаеја	84,7	84,8	84,7	84,8	84,7	84,8	84,7	84,8	84,7	84,8
Не влијаеја	15,2	15,3	15,2	15,3	15,2	15,3	15,2	15,3	15,2	15,3
Неприменливо										
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***-15,2***	***-15,3***	***-15,2***	***-15,3***	***-15,2***	***-15,3***	***-15,2***	***-15,3***	***-15,2***	***-15,3***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја" и „не влијаеја".

Графикон 5

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките

(нето-процент)

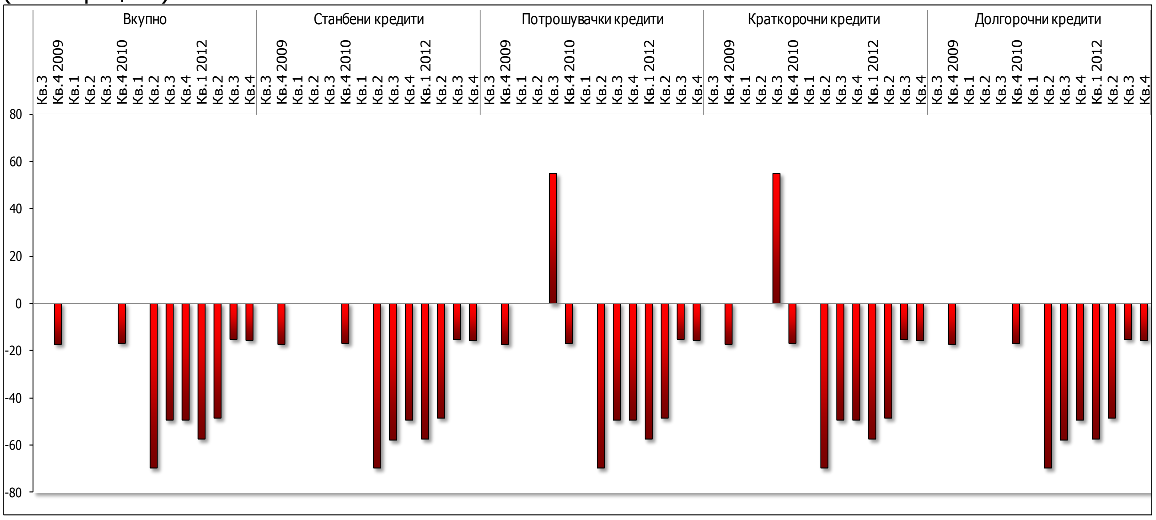

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
А) Цена			100				0,0	0,0
Б) Останати услови			68,7					
-Обврски за обезбедување			100				0,0	0,0
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value"ratio)			100				0,0	0,0
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Провизии			68,7	31,4			0,0	-31,4
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,40					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително се заострени) и „-" (делумно се заострени) и збирот на „+"(делумно се олеснети) и „++" (значително се олеснети).

Графикон 6
Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението
(нето-процент)

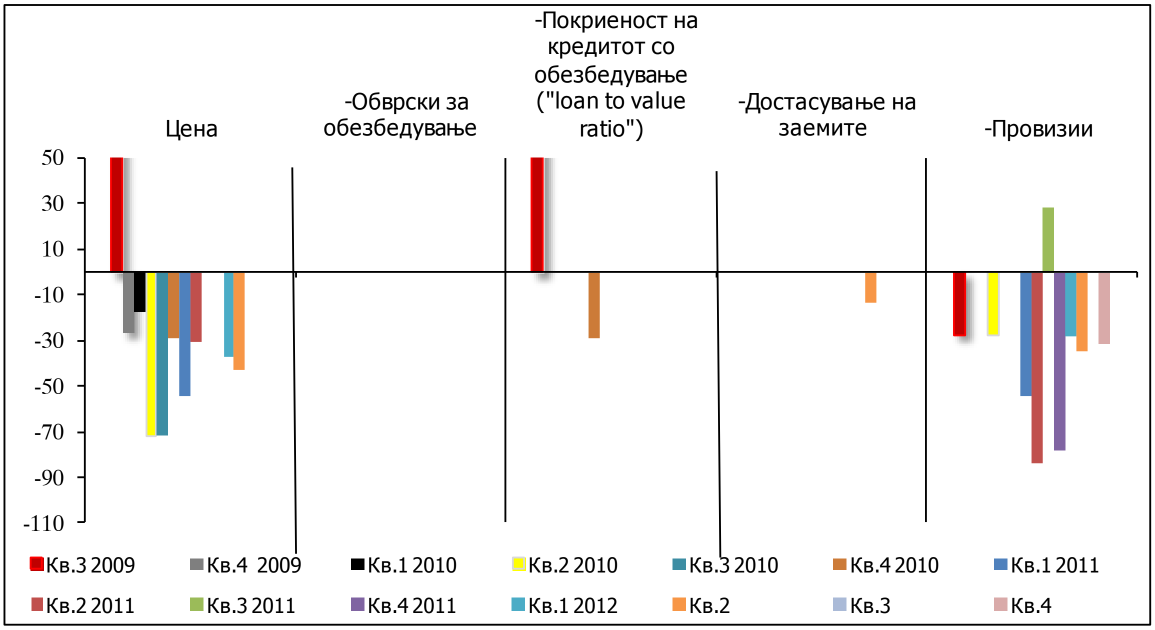

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оцenete го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
НП = неприменливо

	- -	-	о	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција			68,7				0,0	0,0
-Конкуренција од другите банки			68,7	31,4			-31,6	-31,4
В) Согледувања за ризикот		15,3	53,4					
-Очекувања за вкупната економска активност		15,3	84,8				15,2	15,3
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		46,7	53,4				46,8	46,7
- Кредитна способност на потрошувачите		15,3	84,8				15,2	15,3
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,4				0,0	0,0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-" (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+" (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++" (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени
- = делумно се заострени
0 = во основа останаа непроменети
+ = делумно се олеснети
++ = значително се олеснети
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Каматна стапка на кредитите			100				-53,1	0,0
Б) Останати услови			68,7					
-Обврски за обезбедување			100				0,0	0,0
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Некаматни приходи			100				0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,4					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--" (значително се заострени) и „-" (делумно се заострени) и збирот на „+" (делумно се олеснети) и „++" (значително се олеснети).

Графикон 7
Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението
(нето-процент)

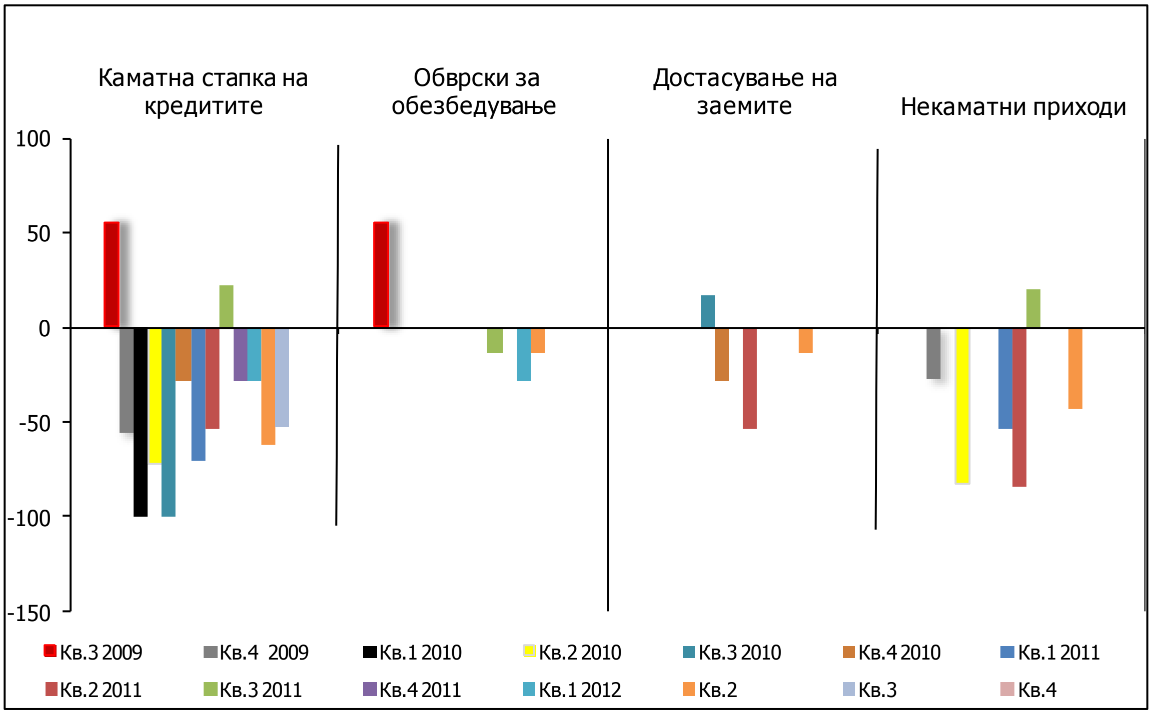

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена								
Делумно е намалена								
Во основа остана непроменета	74,1	84,8	100	84,8	31,6	84,8	100	84,8
Делумно е зголемена	25,8	15,3		15,3	68,3	15,3		15,3
Значително е зголемена								
Неприменливо								
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***25,8***	***15,3***	***0,0***	***15,3***	***68,3***	***15,3***	***0,0***	***15,3***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена" и „делумно е зголемена" и збирот на процентите „делумно е намалена" и „значително е намалена".

18. Како влијаеја долунаведените фактори врз побарувачката на станбените кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оцenете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
- = делумно придонесува за намалување на побарувачката
0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
+= делумно придонесува за зголемување на побарувачката
++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потреби за финансирање			68,7					
- Перспективи на пазарот за станбена изградба			100				0,0	0,0
-Доверба на потрошувачите			68,7	31,4			31,6	31,4
-Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето			100				0,0	0,0
Б) Употреба на алтернативно финансирање		15,3	53,4					
-Заштеди на населението		15,3	85				0,0	-15,3
-Кредити од останатите банки		15,3	84,8				-15,2	-15,3
- Останати извори на финансирање		15,3	84,8				0,0	-15,3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,40					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++" (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+" (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-" (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--" (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оцените го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката
- = делумно придонесува за намалување на побарувачката
0= придонесува за непроменетост на побарувачката
+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката
++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
НП = неприменливо

	- -	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	**Кв.4**
А) Потреби за финансирање			68,7				53,1	0,0
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.			100				0,0	0,0
-Доверба на потрошувачите			68,7	31,4			46,8	31,4
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			68,7					
-Заштеди на населението			100				0,0	0,0
-Кредити од останати банки		15,3	84,8				-15,2	-15,3
-Останати извори на финансирање		15,3	84,8				0,0	-15,3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			53,4					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++" (значително придонесува за зголемување на побарувачката) и „+" (делумно придонесува за зголемување на побарувачката) и збирот на „-"(делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--" (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат								
Делумно ќе се заострат								
Во основа ќе останат непроменети	92,9	100	68,3	100	100	100	100	100
Делумно ќе се олеснат	7,0		31,6					
Значително ќе се олеснат								
Неприменливо								
Вкупно	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***	***100***
Нето-процент	***-7,0***	***0,0***	***-31,6***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат” и „делумно ќе се заострат”, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат” и „значително ќе се олеснат”.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали								
Во основа ќе остане непроменета	79,9	64,3	100	84,8	46,8	31,4	100	84,8
Делумно ќе се зголеми	20,0	35,8		15,3	53,1	68,7		15,3
Значително ќе се зголеми								
Неприменливо								
Вкупно	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Нето-процент	***20,0***	***35,8***	***0,0***	***15,3***	***53,1***	***68,7***	***0,0***	***15,3***
Број на банки коишто одговориле	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***	***3***

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми" и „делумно ќе се зголеми" и збирот на процентите „делумно ќе се намали" и „значително ќе се намали".

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките* на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити.

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	50,0	50,0	100				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти			100				1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	75,6	100	50,0				1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест соодност на хипотеката и износот на кредитот	75,6	74,3	50,0	50,0			1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог		49,9		50,0			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	74,3	50,0					
Соодност на приходите на гарантот и месечната отплата				74,3			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	25,6		74,3				1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?	50,0	74,3	50,0	75,6			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	50,0	74,3	50,0	75,6			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	50,0	74,3	50,0	75,6			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит		74,3	75,6				1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?			99,9	50,0			1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		100					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	46,7	53,4					1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	68,7	31,4					1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	100						1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4-останато
Минимален број на жиранти	15,3					53,4	
Соодност на приходите на жирантот и месечната отплата	15,3	46,7	53,4				1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	15,3	84,8					1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		84,8	15,3				1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?	15,3	68,7		46,7			1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3-управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	15,3	68,7	46,7				1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?		84,8	15,3	15,3			1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои банки не одговориле на прашањето.